

taget stedforælders efternavn. Bestemmelsen kan således også anvendes i situationer, hvor f.eks. barnets biologiske mor beholder sit eget efternavn i ægteskabet, men hvor barnet ønskes tillagt stedfaderens efternavn. Det kan f.eks. være, fordi parrets fælles børn – og dermed barnets halvsøskende – bærer dette navn.

Udvalget har derfor fundet, at der fortsat bør være en særlig regel om adgang til at tage en stedforælders efternavn.

Som nævnt under pkt. 2.3. har udvalget foreslået, at ugifte samlevende sidestilles med ægtefæller i relation til adgangen til at tage et fælles efternavn. Baggrunden herfor er navnlig hensynet til, at familien kan fremstå som en enhed.

Tilsvarende overvejelser gør efter udvalgets opfattelse, at der også for særbørn i ugifte samlivsforhold – på samme måde som det i dag er tilfældet for særbørn i ægteskaber – bør være adgang til at bestemme, at den ene parts særbarn skal bære den anden parts efternavn. En sådan ordning tilgodeser efter udvalgets opfattelse også hensynet til, at familien kan fremstå som en enhed, eventuelt blot ved, at alle familiens børn, herunder eventuelt en af parternes særbørn, bærer samme efternavn.

Udvalget foreslår på den baggrund, at det fremover også skal være muligt at tage en ugift stedforælders efternavn, hvis denne samtykker heri.

På linje med udvalgets overvejelser i relation til ugifte samlevendes adgang til at tage samme efternavn bør der stilles krav om, at der skal være tale om et fast ægteskabslignende samliv, hvor parterne enten har boet sammen i mindst 2 år eller har fælles børn, der har eller skal have navnet, jf. pkt. 2.3.

Om udvalgets overvejelser i øvrigt henvises til betænkningen, side 127-128.

2.4.3. Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggenders overvejelser

Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggendinger kan tilslutte sig Navnelovsudvalgets forslag, idet ministeriet er enig i, at der fortsat kan være situationer, hvor et barn af gode grunde ønskes tillagt stedforælders efternavn, uden at den biologiske forælder ønsker at antage navnet, og idet ministeriet, som anført ovenfor, for så vidt angår faste samlivsforhold er enig i, at disse i vidt omfang i navneretlig henseende bør sidestilles med ægteskab.

Endelig er Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggendinger enig i, at der ved ansøgning om en ugift stedforælders efternavn bør stilles samme krav til samlivet som ved ugifte samlevendes erhvervelse af

hinandens efternavne, jf. den foreslåede bestemmelse i § 5, stk. 2.

Hertil kommer, at det efter ministeriets opfattelse fortsat bør være muligt at få en stedforælders efternavn, uanset at denne ikke længere lever i ægteskab eller samliv med den biologiske forælder.

Dette skyldes, at der mellem barnet og stedforælderen kan være dannet sådanne familiebånd, at barnet f.eks. fortsat bor hos stedforælderen eller fortsat har kontakt til denne og betragter denne som en del af sin familie, selvom samlivet er ophørt mellem stedforælderen og den oprindelige (biologiske) forælder. I sådanne situationer bør barnet efter ministeriets opfattelse kunne bære samme efternavn som stedforælderen og herved udadtil fremstå som værende i familie med denne. Dette bør efter ministeriets opfattelse også gælde for »voksne stedbørn«.

Det foreslås derfor i § 4, stk. 1, nr. 4, at et navn kan tages som efternavn, hvis navnet bæres af ansøgerens mors eller fars nuværende eller tidligere ægtefælle eller samlever, når den pågældende stedfar eller stedmor samtykker.

Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggendinger finder, at det fortsat bør være muligt at tage en afdød stedforælders efternavn, hvis dette må antages at være stemmende med den afdødes ønske. Til brug for vurderingen heraf kan fremlægges en erklæring fra afdødes nærmeste slægt.

Det foreslås derfor i § 4, stk. 5, 3. pkt., at ministeren for familie- og forbrugeranliggendinger i særlige tilfælde kan undtage fra kravet om samtykke i stk. 1, nr. 4.

Der henvises i øvrigt til den foreslåede § 4, stk. 1, nr. 4 og § 4, stk. 5, 3. pkt. og bemærkningerne hertil.

2.5. Adgang til at tage tipoldeforælders efternavn

2.5.1. Gældende ret

Efter § 8, nr. 1, i navneloven kan en ansøger få sine bedste- og oldeforælders efternavn. Det er derimod ikke muligt at tage en tipoldeforælders efternavn.

2.5.2. Navnelovsudvalgets overvejelser

Navnelovsudvalget har overvejet, om reglerne om, hvilke efternavne det er muligt at tage på grundlag af slægtsmæssig tilknytning, bør lempes, således at også tipoldeforældrenes efternavne kan tages.

Udvalget har ikke fundet, at hensynet til andre bærere af navnet i slægten taler afgørende imod en liberalisering på dette punkt. Også et tipoldebarn må således antages at have en sådan slægtsmæssig tilknytning til det pågældende navn, at det må anses for rimeligt at tillade en sådan adgang.